

OPINIE

Kinderen moeten risico's leren nemen

Kinderen moeten zelf leren inschatten waar hun grenzen liggen. We moeten risico's omarmen, want dat is goed voor de ontwikkeling.

JUDITH STOLWIJK

De onlangs gelanceerde SI-RE-campagne over 'jongensachtig gedrag' leidt tot veel discussie. Dat is mooi! Er wordt opnieuw gesproken over het belang van fysieke risico's voor kinderen. Het nemen en inschatten van risico's is een voorwaarde voor het leren verkennen en respecteren van fysieke grenzen en dat is goed voor de ontwikkeling. Kinderen die niet vrij zijn om zelfstandig hun fysieke grenzen te leren kennen, leren niet doorzetten en de eigen grenzen te verleggen. Wanneer dit langdurig aanhoudt kan het leiden tot ontwikkelingsstoornissen en een verhoogde kans op irreële angsten.

Voor het aangaan van een fysieke risicovolle situatie is in eerste instantie toestemming van de professional van belang. Angst voor risico's van de professional kan een belangrijke belemmering zijn voor het geven van toestemming voor een risicovolle activiteit. Kinderen komen tegenwoordig minder vaak in aanraking met risicovolle situaties. Oorzaken zijn onder anderen: de hedendaagse risicomijdende cultuur en overbescherming door ouders. De fusie van angst voor risico met beschermingsdrang maakt dat de behoefte bestaat aan constante waakzaamheid om te anticiperen bij potentiële bedreigingen voor het welzijn van kinderen.

Angst voor risico's is iets waar we mee om moeten leren gaan. Het is een constante oefening in een steeds veranderende tijd. Ook kinderen moeten hiermee leren omgaan. Ze moeten zelf leren inschatten waar hun grenzen liggen. Daarmee ontwikkelen ze een gezond gevoel voor risico's.

In het onderwijs is bewegingsonderwijs een belangrijke les om om te gaan met risicovolle situaties. Als leerkracht bewegingsonderwijs op een basisschool ervaar ik dat kinderen steeds minder vaak risico's ne-

Binnen bewegingsonderwijs is angst voor risico's. AFOTO ARCHIEF ANP

Als we geen actie ondernemen voeden we op tot onzekere mensen

men en daardoor minder goed hun fysieke grenzen kunnen inschatten. Dit is géén genderspecifiek probleem en daarom is het van belang dat het gesprek rondom het aangaan van fysieke risico's en het leren inschatten van risico's niet alleen bij de jongens blijft hangen.

Binnen bewegingsonderwijs is ook sprake van angst voor risico's. De negatieve kant overheerst bij leerkrachten in dat vak. Een van de oorzaken is de juridisering. Wanneer pedagogische professionals zich niet vrij voelen om het kind risico's te laten nemen vanwege de druk van aansprakelijkheid, kan dit het proces van kinderen leren omgaan met risico's ernstig belemmeren. Een goed gesprek tussen aansprakelijkheidsexperts en experts op het gebied van ontwikkeling van kinderen over mate van aansprakelijkheid

en verantwoordelijkheid is raadzaam. Wanneer dit thema gerelateerd wordt aan gezondheidsrisico's voor volwassenen, met het bijbehorende kostenplaatje, zou dit thema ook een plaats kunnen krijgen binnen het reeds belangrijke maatschappelijke thema *healthy ageing*.

Op basis van werkervaring en onderzoek zegt mijn gevoel dat wanneer we ons niet genoeg bewust worden van onze angst voor risico's en geen actie ondernemen, wij onze kinderen opvoeden tot onzekere mensen die niet met weerstand om kunnen gaan. Als we daarentegen wel actie ondernemen en risico omarmen zou het resultaat kunnen zijn dat als een klein kind een vier meter hoge boom in kan, hij waarschijnlijk ook een moeilijke aardrijkskunde-opgave aan durft te gaan in plaats van deze aan de kant te schuiven. Zo ontwikkelen we 'jongensachtig gedrag'. We erkennen op deze manier de waarde van risico's en lopen niet meer weg voor prachtige risicovolle situaties.

Judith Stolwijk is vakleerkracht bewegingsonderwijs en groepsleerkracht basisonderwijs.